Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.7.1.2** Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme	Basamaklar – tekerlekli sandalye kullananlar ve yürüme güçlüğü olanlar; yalnızca yazılı ekran – görme engelliler; dokunmatik ekran – görme engelliler (ve el becerisi kısıtlı olanlar).	Her düzenleme için doğru birey grubu (3 × 3 p) **(9 p)** **Toplam: 9 p**
1b		Basamak yerine eğimi uygun rampa; ekranla birlikte sesli anons; dokunmatik makinede sesli yönlendirme ve kabartmalı tuşlar ya da görevliden bilet alma imkânı.	Basamak engeline çözüm **(4 p)** Ekran engeline çözüm **(4 p)** Bilet makinesi engeline çözüm **(3 p)** **Toplam: 11 p**
2a	**SB.7.1.2** Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme	Fırsat eşitliği herkese aynı şeyi vermek değil, herkesin eşit koşullarda yarışabilmesi için ihtiyacına uygun destek sağlamaktır. Aynı koşullar, bazı öğrenciler için engel oluşturabilir.	Görüşün yanlış olduğunu belirtme **(2 p)** Fırsat eşitliğini ihtiyaca göre destek olarak açıklama **(6 p)** **Toplam: 8 p**
2b		Örnek: Ek süre verilmesi ya da soruların sesli okunması. Bu düzenleme öğrenciye ayrıcalık tanımaz; yalnızca okuma güçlüğünden doğan dezavantajı giderir, böylece bilgisini diğerleriyle eşit koşulda gösterebilir.	Uygun düzenleme önerisi **(4 p)** Haksızlık olmadığına dair gerekçe **(6 p)** **Toplam: 10 p**
3a	**SB.7.1.3** Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme	Genelge, kurtuluşun milletin kendi kararlılığıyla olacağını söylemiştir. Halk da kongrelere katılarak, Kuva-yı Milliye kurarak ve meclisi açarak bu çağrıya uygun davranmış, bağımsızlık için kendisi harekete geçmiştir.	İfadenin anlamını açıklama **(4 p)** Metindeki en az iki gelişmeyle ilişkilendirme **(6 p)** **Toplam: 10 p**
3b		Halk desteği olmadan direniş örgütlenemez, ordu kurulamaz ve işgaller kalıcı olabilirdi; ülke bağımsızlığını kaybedebilirdi. Çünkü düzenli ordu ve meclis halkın katılımıyla oluşturulmuştur.	Mantıklı sonuç çıkarımı **(5 p)** Halk desteğinin önemine dayalı gerekçe **(5 p)** **Toplam: 10 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
4a	**SB.7.1.3** Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme	Deniz'in sonucu hatalıdır. 1. haberde kurum çağrısı vardır; ancak 2. haberde mahalleli hiçbir çağrı olmadan kendiliğinden yardımlaşmıştır. Tek örnekten genelleme yapılamaz.	Sonucun hatalı olduğunu belirtme **(3 p)** 2. habere dayalı gerekçe **(5 p)** Genelleme hatasına değinme **(2 p)** **Toplam: 10 p**
4b		Örnek genelleme: Türk toplumu ortak sorunlar karşısında hem kurumların çağrısına uyar hem de kendiliğinden dayanışma gösterir. Tarihî örnek: Kurtuluş Savaşı'nda halkın Kuva-yı Milliye birliklerini kendiliğinden kurması.	Haberlerle uyumlu genelleme **(5 p)** Uygun ve doğru tarihî örnek **(5 p)** **Toplam: 10 p**
5a	**SB.7.2.1** Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme	Ekonomi: 1, 2 · Kültür: 3, 4 · İletişim: 5 (3 numara iletişim olarak da kabul edilebilir).	Ekonomi doğru **(3 p)** Kültür doğru **(3 p)** İletişim doğru **(2 p)** **Toplam: 8 p**
5b		Yorum tek yönlüdür. 2, 3 ve 5 numaralı değişimler olumludur (dış satış, dil öğrenme, bilgiye hızlı erişim); 1 ve 4 numaralı değişimler ise yerel pazarın ve yerel kültürün zayıflaması gibi olumsuz sonuçlardır. Dengeli yorum: Küreselleşme kasabaya ekonomik ve iletişim alanında fırsatlar getirmiş, ancak yerel kültürü ve küçük esnafı zorlamıştır.	Yorumun tek yönlü olduğunu belirtme **(3 p)** Olumlu değişimleri tablodan gösterme **(4 p)** Olumsuz değişimleri tablodan gösterme **(3 p)** Olumlu ve olumsuzu birlikte içeren dengeli yorum **(4 p)** **Toplam: 14 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir.